DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

FEBRE COMMUNI BRITANNIÆ CONTAGIOSA CONTINUA.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
FEBRE COMMUNI BRITANNIÆ CONTAGIOSA CONTINUA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,

Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

JOANNES AIRE,

SCOTUS.

Ad diem 24 Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBAT GULIELMUS CREECH, ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS;

1802.

VIRO

ILLUSTRISSIMO AC CELEBERRIMO

CAROLO,

COMITI DE LIVERPOOL,

DOMINO HAWKESBURY,

REGI A SECRETIORIBUS CONSILIIS,

SUMMI COLLEGII COMMERCIALIS PRÆSIDI,

&c. &c. &c.

DE REGE, DEQUE PATRIA,

PER MULTOS ANNOS,

OPTIME MERITO;

HANC DISSERTATIONEM,

SUMMA OBSERVANTIA,

D. D. C.QUE

AUCTOR.

CONSIDERANTI mihi ad quem potiſſimum Patronum haſce qualeſcunque ſtudiorum meorum primitias deferrem, haud quidem diu dubitandum erat. Nam non ſolum loci TUI, VIR ILLUSTRISSIME, inter regni proceres dignitas, ſed ſumma TUA prudentia, ac diuturna rerum tractandarum experientia; tum porro ſingularis illa humanitas, qua cunctos proſequi ſoles, qui ad alicujus utilis doctrinæ culturam ſe dediderunt;—hæc omnia TE quaſi digito indicant tanquam Mecænatem, ſub cujus præſidio ac tutela homines etiam doctiſſimi poſſe requieſcere obnixe optarent. Nam quiſnam quæſo gentium eſt, qui patrocinio COMITIS DE LIVERPOOL non gloriaretur? Civis utiliſſimi, rei politicæ peritiſſimi, patriæque ingentis decoris!

Sed alia mihi cauſa erat cur hanc occaſionem ad TE accedendi cupide arriperem; ut ſcilicet grates TIBI quam maximas agerem, ob magna beneficia quibus meos cumulare dignatus es.

TE igitur oro, VIR CELEBERRIME, ut hocce munuſculum, per ſe quidem nullius pretii, at grati animi tanquam genuinum indicium, benigno vultu accipias. Faxit autem Deus Opt. Max. ut diu vivas, ut nunc, beatus in gremio beatæ tuæ familiæ.——VALE.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

FEBRE COMMUNI BRITANNIÆ CONTAGIOSA CONTINUA.

Auctore JOANNE AIRE.

FEBRIS Communis Britanniæ Contagiosa Continua, tam propter multa phænomena peculiaria, quibus ſtipatur, quam propter frequentes ſtrages, quas inter pauperes, hominum ordinem utiliſſimum, toties edit, philoſophi atque medici attentionem jure optimo ſibi vindicat.

Hisce igitur perpensis, febrem eandem disputationis inauguralis argumentum selegi.

Ad ordinem febrium, quæ κατ'ἐξοχην *Continuæ* denominantur, pertinet; in quo ordine quoque includuntur Synocha, Typhusque: Synocham verum unquam in hac insula occurrere multi dubitant.

Febris nostra communis continua in exemplis perpaucis typum typhoidæum protinus induit, verum plerumque primis morbi diebus impetus sanguinis adaucti symptomatis stipatur, viribus brevi fatiscentibus, et nisi medici auxilium sine mora adhibeatur, tandem omnino obrutis.

Quamvis minime ignoro, solum ab accurata concurrentium symptomatum, quæ infra enumerare conabor, attentione et experientia quotidiana, vere discernendum esse

morbum:

morbum: Quoniam tamen, ut ſupra diximus, typus morbi typhoidæus in exemplis nonnullis obſervatur, ſæpius autem typus ſynochi ſimilis, Culleni typhi et ſynochi definitiones ſubjiciam.

DEFINITIO TYPHI.

Morbus contagioſus; calor plurimum auctus; pulſus parvus, debilis, plerumque frequens; urina parum mutata; ſenſorii functiones plurimum turbatæ; vires multum imminutæ.

DEFINITIO SYNOCHI.

Morbus contagioſus. Febris ex ſynocha et typho compoſita, initio ſynocha, progreſſu et verſus finem typhus.

HISTORIA MORBI.

Febris Communis Britanniæ Contagiosa Continua homines ætatis, sexus, vel temperamenti cujuslibet, invadit; qui autem vel causis noxiis applicatis, vel vitæ genere habitum corporis mobiliores redditi fuere, ei magis obnoxii esse inveniuntur.

Quo tempore post causam excitantem corpori applicatam febris accidat, adhuc incertum est; verum fortasse serius ociusve pro tabi vi, vel corporis infecti habitu, situ, &c. apparet.

Primis sæpe morbi diebus, febricitans non vehementius ægrotat, nequaquam tamen valet; sibi ipse et omnia displicent; languet, et

stomachicus

ſtomachicus eſt; ſenſum quaſi contuſus eſſet percipit; capitis dolore, gravedine, vel vertigine vexatur, una cum dolore lumborum, dorſi, et membrorum; cibum omnem faſtidit; interdum frigeſcit, interdum caleſcit; eum tædet denique vitæ. Hæc mala appetente veſpere plerumque ingraveſcunt; tunc temporis quoque arteriæ ſolito incitatius moveri, et corpus ſupra conſuetudinem calere, obſervantur; nox plerumque inſomnis eſt, vel ſomnus parum recreat.

Tandem vero plerumque, ex quo ægruerat die tertio, quarto, quinto, aut ſexto, his ſignis multum ingraveſcentibus, accedunt alia, quæ naturam morbi ſat bene demonſtrant. Ægri per totum langueſcentis vires haud parum proſternuntur, rigoris calorisque vices nunc ſæpius adſunt. Si ab initio adhuc remiſſionis ſigna quæpiam contigere, nunc nihil apyrexiæ eſt, paroxyſmi febrilis charac-

terem

terem vix, ac ne vix quidem, nisi ex morbo sub vesperem exacerbato denotare possumus, functionibus nunc plerisque læsis. Ingens anxietas præcordiorumque pondus, cum magna sub quovis nisu ad animi deliquium proclivitate adsunt. Æger irrequietus corporis situm sæpe variat, ac nullum fere positum bene tolerare potest; crura et brachia in lecto jactat, vel toto corpore tremit; se sano similiter movere nequit; somniculosus est, sed insomniis angitur. Animo nonnihil depresso, mens leviter turbatur, verum non ex toto alienata, neque ex toto constans. Vultus etiam maxime mutatur, modo pallidus et subsidens, oculis hebetibus, modo rubore suffusus, oculis rubris torvisque. Nunc maxime urgent anorexia et nausea; dolet scrobiculus cordis, crebro vomendi conatu, doloris exacerbatione ad omnia assumpta, et alvo irregulari. Pulsu nunc crebriori, debili, et irregulari, arteriæ micant; corporis

calor

calor major eſt, aut ſaltem ſenſu peculiari acri, explorantis digitum afficit, licet etiam non ſemper ultra modum intendatur: Calores, autem, algoreſque incertos et inæquales ſæpe obſervamus; quibuſdam corporis partibus calidis rubriſque, aliis pallidis et frigeſcentibus, demumque ex aliis effluit frigidus ſudor et viſcidus. Sic quum partes extremæ frigeant, ſæpe facies rubet magiſque ardeſcit, vel etiam quum ſudore frons madeat gelido, genæ admodum rubent, et frigent nares aureſque. Capitis dolor, Gravedo aut Vertigo ingraveſcit; nonnunquam graviſſime dolet alterutrum tempus, aut ſinciput, aut vertex, aut imæ partes orbitarum, quæ oculos continent; dolent etiam dorſum, lumbi, et omnia membra; reſpiratio crebra fit et laborioſa; " æger mentis ſuæ non eſt; ſibi ipſi perpetuo obmurmurat; inter verba deſipit; vel forſan

ex

ex ſomni ſpecie, mente brevi aliena ſæpe emergere, et cito in obmurmurationem, et ſtatum ſomniculoſum recidere videtur." Os, hoc morbi ſtatu, nonnunquam ſiti areſcit. Urinæ interdum natura mutatur; modo eſt limpida, modo grumoſa. Fauces ac linguam ſordes glutinoſæ obtegunt, et inteſtinorum tunicam internam ſordes ſimiles oblinere probabile videtur. Nunc quoque interdum ex oris interni conditione præmolli, ſpiritus tuſſim moleſtam excitat.

Si morbus non ante diem ſeptimum, octavum, vel nonum, ore juguletur, ſymptomata omnia, præcipue ſtupor, vertigo, delirium, dolor capitis, (quæ tinnitus aurium pulſuſque arteriarum capitis validior, interdum nunc occurrentes, haud parum augere videntur), virium proſtratio, præcordiorumque pondus, et univerſi corporis anxietas, aggravantur. Nunc quoque plerumque, pe-

techiæ

techiæ in cervice, dorſo, pectore, et brachiis, cito per totum corpus pullulaturæ exoriuntur; non tamen ſemper fixo certoque tempore apparent, quoniam interdum quarto quintove, alias non ante undecimum diem vel etiam tardius apparuere. Hæ modo rubicundæ ſunt; modo rubellæ; modo lividæ; modo ſubflavæ; modo ſubfuſcæ. Nonnunquam petechiarum loco, " in conſpectum prorumpit exanthema morbillis ſimile ſed profundioris ac luridi coloris, ubi cutis et pectus ſpeciatim inſtar marmoris variantur*." Hæ lenticulæ, quacunque forma appareant, calore multiplicari, ideoque in eas corporis partes confluere, quibus æger incumbat, inveniuntur. Præter petechias, eruptiones, ſimiles iis quæ in peſte ipſa occurrunt, quoque obſervatæ fuere †. Lingua et os cruſtula jam

 nigricante

* Vide Huxhami Opera, cap. viii. de Febre Plymythi Maligna.

† Vide Dr Mead on the Plague.

nigricante obducuntur; lingua modo immobilis fit, modo tremescit; voces asperæ fiunt, inarticulatæ, et intellectu difficiles; sitis quæ vix restingui potest, nunc quoque plerumque urget. Dyspnœa majori laborat æger;—et ex imo pectore trahit suspiria crebra.

Quovis die morbi hebdomadæ secundæ, evacuationes quædam vel auctæ vel repressæ, animadvertendæ sunt; hoc enim stadio sudores profusi, hæmorrhagiæ, diarrhœa, vomitus, ac evacuationes aliæ præter naturam colliquativæ, et vires ægri residuas adhuc convellentes; vel etiam constipatio; stranguria, secretionumque cæterorum suppressio accidere observantur.

Nunc quoque delirium plerumque ingravescit, et generis evadit phrenitici; quamvis interdum ab initio nil gradu mutatum sit, ægro verum quommodo obsurdescente.

Pro

Pro characteris parte febris communis contagiosæ continuæ, ann. 1673, 1674, 1675, Sydenham comatis peculiarem speciem memorat, " quâ correptus æger obstupebat, delirabatque, imo ad septimanas aliquot dormitabat nonnunquam, nec nisi valido clamore expergiscebatur, a quo ægre excitatus oculos aperiebat tantum et post ingestum sive medicamentum, sive potum cui assueverat, mox in stuporem dilabebatur, ita quandoque profundum, ut in aphonia desineret absolutissima *."

Die morbi undecimo, vel duodecimo, symptomata vel remittunt, vel omnia exacerbantur. Si ex morbo non emerserit æger, tum partes corporis extremæ tremunt, et frigescunt; tendines subsiliunt; diaphragma sæpius et convulsive movetur; pulsu frequentiori, et debili, sæpe vermiculanti arte-

 riæ

* Vide Sydenhami Opera, sect. v. cap. 2.

riæ micant, nonnunquam intermittentes, et etiam in quibusdam casibus mirum in modum repentes. Vultu vacuo ac insano, æger stragulorum floccos colligit. Fæces et urina inconscie redduntur, et admodum fætent. Ex ore, et tota corporis superficie, odor intolerandus emittitur. Haud raro febris finem versus aut latæ, vel nigræ, aut cæruleæ striæ in conspectum prorumpunt. Æger brevi corripitur dysphagia, et mucum in trachea faucibusque remorantem, unde spiritus sibilum efficit, vel ipsa forsan suffocatio supervenit, frustra molitur ejicere; tandem neque audit, neque videt. Oculi squalentes, et quasi pulvere conspersi apparent. Frigescit corpus universum; nigrescunt ungues; pulsus non sentiendi sunt; tandemque convulsum penitus morboque confectum mors aggreditur.

PRO

Pro parte hiſtoriæ hujuſce febris, memorare liceat, quod apud auctores varios memoratur; ſcilicet, morbum plerumque non ultra viginti dies decurrere, et ex diebus fixis certiſque criſin habere.

Medici autem non pauci nullum diem reſpiciunt, nec quovis die, ſive par imparve eſſet, majus periculi ægro metuunt.

Dies tamen illi critici non omnino negligendi ſunt; quoniam periodum morbi, et violentiam, cum viribus ægri componendo, eventum morbi prænoſcere poſſimus.

SEQUELÆ.

Nullius morbi ſequelæ plures ſunt, et frequentiores, quam febris, de qua agitur. Inter

Inter mala, quæ inde ſequuntur, notanda ſunt, *Leucophlegmaſia*, *Dyſpepſia*, *Rheumatiſmus*; *Inflammationes Topicæ*, cujuſvis generis, quæ haud raro in ſuppurationes minime felices terminantur; *mentis imbecillitas quædam*; *viſus*, *auditus*, *vociſve læſiones*; et forſan his adjici poteſt *Diabetes*.

Huxhamus exemplum memorat, ubi poſt febrem, caro per totum corpus adeo mollis, tenera, et irritabilis remanebat, ut attactum vix ferre poſſet leviſſimum.

Verum hæc omnia, ut poſtea videbimus, idoneæ diætæ rationi, et regimini attentione habita, avertenda ſunt.

RATIO SYMPTOMATUM.

Pulsus imbecillus, et crebrior à cordis debilitate, vel irritabilitate morbidâ provenit.

Calor

Calor auctus, non solum ex sanguinis impetu aucto, sed etiam ex compositione ejus chemica mutata oritur; sanguine in morbo hocce, hydro-carbonato supersaturo, hinc, ex evolutione hydro-carbonati, haud tanta evadit sanguinis capacitas ad calorem recipiendum et latendum, qualis in sanitate solet, unde is calor, qui in sani sanguine pulmonum et superficiei latens evadit, in hac febre, liber sensibusque obvius fit. Calore hoc liberato, corpus totum turbatur, et omnia symptomata ingravescunt.

Præcordiorum Oppressio, et Anxietas ex vasorum ventriculi, hypochondriorum, partiumque vicinarum plenitudine oriuntur.

Anorexia, Nausea, Constipatio, ac Vomitus, ex debilitate intestinorum, fluidisque ibi prave secretis proveniunt.

Stupor,

Stupor, Vertigo, et Syncope a languidiore per cerebrum ſanguinis circulatione dimanant; eandem cauſam nonnunquam agnoſcit Delirium; attamen quum rubent facies, et oculi, veriſimillimum eſt, Inflammationem cerebri Internam adeſſe, et conjecturam hancce vindicant ſigna quædam phrenitica quæ tunc obſervantur.

Tremores, Subsultus Tendinum, et Singultus in *corpore irritabili et irritato*, neceſſario contingunt.

Anhelatio a debilitate pulmonum et muſculorum reſpirationi ſubſervientium provenire videtur; debilitati quoque, vel paralyſi pharyngis et œſophagi Dysphagia aſcribitur.

Urinam Pallidam vaſa renis præbent conſtricta. Urina Rubra ex vaſis iiſdem ruptis

certe

certe procedit; Grumosa, aut, ubi innatat nubecula, ex vasculis relaxatis provenire videtur. Memorari verum debet, urinam, in pelvi renali vel vesica diutius retentam, coloris profundi sæpe evadere.

Sordes glutinosæ fauces, linguamque oblinientes, causam eandem, quam secretiones cæteræ vitiatæ agnoscunt, nimirum functiones glandularum imperfectas.

Fæcum et urinæ dejectiones invitas, debilitati intestinorum et vesicæ urinariæ, ascribimus. Petechiæ, et hæmorrhagiæ, ex arteriolis parvulis sanguinem in rete mucosum infra cuticulam effluere, vel ex corpore etiam elidi sinentibus, pendere videntur.

CAUSÆ.

Contagio, caufa certe unica eft, quæ febrem de qua differtamus, femper excitat; et nunquam, nifi ex hac, oriri morbum certi fumus. Sed quum huic caufæ unicæ non fingulos objectos morbum concipere, et morbum concipientium unicuique fæpe variare eventum, diu obfervatum eft; quæ morbo corpus opportunius reddunt, inferre licet. Priufquam igitur *caufam excitantem* confideremus, unde fic corpus in morbum proclive fit, videamus.

In habitu corporis debili et mobiliori, proclivitas in febrem communem contagiofam continuam, plerumque apparet. Caufæ, quæ fic corpus debilitant, ut caufa illa excitante admota, facilius morbum concipiat, funt frigus; aër vitiatus; diæta inidonea; deprimentia animi

mi pathemata; otium; fatigatio, et vigilia; hæmorrhagiæ; profluvia; venus nimia; ſtudia nimis protracta; mentis anxiæ exercitatio immodica.

De his in ordine dicamus.

Frigus.—Sub cælo frigido, febris contagioſa continua ſæpe graſſatur; ſed ſeu ex frigore ipſo, ſeu modo victus, ſub cælo tali valde communi, morbi acceſſio pendeat, minime certum eſt.

Aer vitiatus.—Neminem certe fugit, clade quam luctuoſa, febris hæcce graſſatur ſæpe in pauperibus, quorum plerique in locis humilibus, humidiſque vitam degunt, ubi liberum aëris perflatum non habent. Imo in eorum tabernis ſordidis, cauſam febris ipſam excitantem haud raro generari, mihi perſuadetur; effluviis corporum non diſſipatis, ſed in

parvo ſpatio accumulatis, et ſtagnantibus, mutationemque quandam ſubeuntibus.

Diæta Inidonea.—Intemperantia non ſolum ad febrem proclive corpus reddit, ſed morbum inceptum magnopere temperat. Verum annonæ caritatem ſæpius ad febrem de qua diſceptamus, proclives homines reddere, ex vi, qua per biennium ultimum, apud pauperes graſſata eſt, ſatis liquet.

Deprimentia animi pathemata.—Omnia quæ animum angunt, ad febrem proclive corpus reddere, nemo inficias ibit.

Otium.—Ignavia certe habitum corporis relaxat, ideoque in febrem viam ſternit.

Defatigatio et Vigilia ab auctoribus multis inter cauſas morborum febrilium prædiſ-

ponentes

ponentes numerantur, et ad hanc febrem revera corpus ſæpe prædiſponere non dubito.

Quomodo hæmorrhagiæ, mentis anxiæ exercitatio immodica, concubitus frequentior, &c. ad febrem corpus proclive reddant, certe hic dicere ſupervacaneum foret.

Causa Excitans.—A contagione ſpecifica, febris, de qua diſſerimus, ſemper oritur. Huic contagioni non omnes qui ſubjiciuntur, diximus ſupra, morbum concipere; et hominum qui diu contagioni objecti fuere, nulla febre exorta, non deſunt exempla; ubi tandem aliqua ex cauſis, quas prædiſponere diximus, admota, phænomenûm, quæ in hiſtoria deſcribere conatus ſum, ſeries ſupervenerit. De contagionis hujus natura, æque ac origine, nil fere certi comperimus; ſed quæcunque ſit natura, vires ſuas nimis et ſæpius

manifeſtat.

manifeſtat. Sub cælo variabili; vel nebuloſo, tranquillo et fervido, aëre ſtagnante, dominatur.

Febre plerumque homini ab homine accidente, virus febrificum ſemper e corporibus morbo laborantibus oriri, opinio valuit. Sed, ut ſupra diximus, contagium, ac febrem, quæ inde naſcitur, in tabernis pauperum ſæpe generari, certum eſt; et nullus dubito quin etiam in quovis loco, ubi homines multi congregantur, et ubi venti perflatus halitum non diſſipat, aërque ob ſordium putridarum remoram vitiatur, virus febris de qua agitur ſæpe oriri.

Ex cauſis ſupra memoratis, facile colligendum eſt, cur pauperibus, vel hominibus, intra luſtrum tertium, et octavum, morbus plerumque proprius ſit: quoniam pauperum plerique in locis humilibus, et frigidis, vi-

tam

tam duriter degunt, algori inopiæque consueti. Juvenes, contra, ritu mobiles, sæpe intemperantiæ dediti sunt, nimis defatigari solent, venerem immodice colunt, animi irritabilis et iracundi sunt, vigiliasque nocturnas diuturniores exercent.

Febrem nostram contagiosam esse medici nonnulli dubitarunt, et forsan ex eadem caussa quæ dubiis de contagio pestis originem præbuit *.

Causa Proxima.—Variæ de hac re conjecturæ

* The mingling hypothetical and abstruse reasoning on the nature of pestilential effluvia, and their manner of operation, with matters of observation and experience, calls the attention off from the main question, and entangles it in speculations which ought ever to be kept distinct. It leaves access to the various arts of controversy; facts are selected to answer the present purpose, and sometimes stated with much partiality; inferences are rashly drawn from distant analogies; and what ought to be a calm inquiry in pursuit of truth, deviates into a wrangling contest for victory.—*Treatise of the Plague, by* P. Russel, Book III.

turæ in medium prolatæ ſunt, et nulla certe opinio veriſimilior eſt ea quam excogitavit CULLENUS. Is enim opinatur univerſi corporis debilitatem, quæ primum in vaſis extremis præcipue accidere obſervatur, ſymptomatum febrilium cauſam proximam exiſtere. Quæ debilitatis hujuſce natura ſit, definire nequimus: cerebri, autem nervorumque morbidam eſſe affectionem, probabile eſt. Verum hæcce debilitas, vel cauſa proxima, quæcunque ſit, genus ſanguiferum, ope virium naturæ medicatricium incitat; unde, ſi actiones vitales adhuc juſtum vigorem retineant, tunc aucto niſu, et equabili, vim generi nervoſo reſtituent. At ſi morbide irritabiles ſint, (ut in exemplis pleriſque accidit), rigori tum reſpondere nequeunt. Irritabilitas conſumpta erit; et rupto vinculo, quod corpus cum mente connectit, anima e compage humana ſoluta auctori ſuo revertet.

DIAGNOSIS.

Quamvis febrem hanc provectiorem facies ſua ad vivum depingat, ei tamen incipienti morbi quidam perſimiles ſunt, uti, *Synocha*, *Febris Puerperalis*, *Cynanche Maligna*, et *Febris Remittentis ſpecies maligna*, qui quomodo igitur a *Febre*, de qua diſceptamus, dignoſcendi ſunt, hic dicere conabor.

Synocha.—Utrum ſynocha unquam in hac inſula occurrat, ſupra dubitavimus. Sed ut morem geramus, eam a febre noſtra diſtinguere velimus. Igitur a febre hacce dignoſcitur ſynocha, quia in regionibus frigidioribus ea graſſatur, comitante calore auc-

tiori,—pulſu frequenti, valido et duro,—urina rubra; ſenſorii functionibus parum turbatis; denique medelam, unde omnia in febre noſtra ingraveſcerent ſigna, ſynocha poſtulat. Præterea medicum, in diagnoſi admodum adjuvat notitia cauſæ morbi utriuſque.

Febris Puerperalis.—Inter communem febrem contagioſam, et febrem, quæ puerperis propria eſt, limites ſtatuere majus operæ dedere medici. Veruntamen, limites certos inter morbos definire difficillimum eſt. Excepta cauſarum differentia, pluria ſigna utrique communia exiſtunt.

Cynanche Maligna.—Controverſiam de cynanches malignæ, et ſcarlatinæ anginoſæ differentia, hic inveſtigare non in animo eſt. A febre noſtra, dignoſcitur cynanche maligna, ſignis debilitatis, putredinifque graviori-

bus

bus quæ hanc comitantur, ulceribus faucium et oris, efflorefcentia cutanea, et epidemici regnantis notitia.

Restat autem adhuc morbus, quem inter et febrem noftram, difcrimen facere non poffum.

Febrem Remittentem maligni generis refpicio, quæ non folum malum fignum quodcunque febri noftræ communi contagiofæ continuæ proprium habet, verum etiam periculum majus fæpe portendit; quoniam delirio feroci, et fluidorum folidorumque conditione, in qua vix vita confiftere poteft, haud raro ftipatur. Hæc morbi forma maligna raro in hac infula occurrit, verum forfan ejufdem naturæ eft, ac morbus a contagio procedens, cujus autem effectus paludum miafmatis præfentia, et regionis vel tempeftatis calore, modo peculiari afficiun-

tur, qui novem annorum ſpatio, in India Occidentali, et cæteris orbis regionibus calidis, adeo graſſatus eſt *. Minime quidem reticendum eſt, quoſdam auctores febrem ſimilem deſcribere, quam primum a miaſmate paludum oriri, veruntamen tandem vi contagii ipſius ſola, homini ab homine accidere contendunt †.

PROGNOSIS.

De febris noſtræ eventu prænoſcere, ſummi momenti eſt. Judicium autem in hac re plerumque

* Vide Dr Chiſholm's Account of the Malignant Peſtilential Fever.

† Remittents originating from corrupted exhalations after hot ſummers, or in warm climates, are very contagious; and from this cauſe often aſſume a continued form: and when this happens, theſe remittents differ in no reſpect from that variety of continued fever, which is propagated in camps, jails, hoſpitals, ſhips, and in the *confined habitations of the poor.*——*Obſervations on the Diſeaſes which prevail in long Voyages to Hot Climates, particularly in thoſe to the Eaſt Indies.*

plerumque incertum eſt; quoniam ſymptomatum plurium cujuſlibet, quantulumcunque ſit, eventus variari poteſt.

De morbi eventu, ex ſignis quæ ſanitatem mortemve polliceri videntur, judicium habere adducimur.

Signa Bona.—Symptomatum omnium quæ adhuc exſtitere remiſſio; arteriarum pulſus, neque admodum imbecilles, neque intermittentes, ſed æquales, et vinô, aliiſque, quæ vires reficiunt, validiores redditi; delirium vel nullum, vel leve tantum, viribus haud omnino proſtratis; ſomni recreantis acceſſio; nauſeæ, aut vomitus ceſſatio, ventriculô item cibaria appetente, et ingeſta retinente; urina turbida, eodem tempore ſignis quæ jam ægrum fatigavere mitigatis, cutique molli, ac humidâ evadente; vino quoque cedere affectiones varias nervoſas, ut ſingultum, tremores,

tremores, tendinumque ſubſultum, ſignum optimum eſt. Si quoque vultus, et oculi naturales eſſe appareant, et adſit alvi proluvies, ubi elabitur excrementum molle, et figuratum, et tempore fere conſueto, ſignis morbi pleriſque levatis, viribuſque non fractis, contra refectis, fauſtum fore eventum colligendum eſt.

Signa Mala.—Pulſus frequentior debiliſque, quem virium comitatur maxima proſtratio; reſpiratio crebra, et laborioſa vel languida; præcordia valde ponderata; coma profundum, vel frequentior ad animi deliquium proclivitas; delirium ferox, præſertim ſi ſimul adſit oculorum facieique rubedo; tendinum ſubſultus; petechiæ prematuræ, quæ lividi coloris ſunt aut ſubflavi; hæmorrhagiæ; fætor ingens; ſudores frigidi et topici, et qui ſimul in partibus variis evadunt; demumque cutis in gangrænam proclivitas,

clivitas, omnia ominis nequaquam boni indicia ſunt.

Lingua et os nigricantia, et valde areſcentia, ſiti comitante majore, malum ſignum indicant; ſed adhuc pejus, ſi nulla adſit ſitis, ægro verum comate laborante.

Pervigilium inquietudine atque lucis ſonique intolerantia ſtipatum, pejoris ominis eſt quam lethargus, ubi eſt etiam viſus audituſque diminutio.

Signum minime fauſtum eſt, quum torpeat alvus, inde enim ſigna omnia morbi ingraveſcere obſervantur.

Urinæ emiſſio involuntaria, eandemve reddendi impotentia; dyſphagia; oculi torvi, vel ſanguine ſuffuſi, vel ad viſum inepti; univerſi corporis ſpaſmi; fæcum admo-

dum fætidarum dejectio involuntaria; in gutture ſtridor; apthæ linguam ac fauces obſidentes; mortem adeſſe denunciant.

PROPHYLAXIS.

In nullo quam in hoc morbo prophylaxis majoris momenti eſt, quoniam tam inſidioſe adoritur, hominemque adeo firmiter detinet, et haud raro lethalis evadit.

Adhiberi debent remedia prophylactica, non ſolum quum viri febrifici applicationem metuimus, ſed etiam quum jam applicatum fuiſſe, ſuſpicamur; Præcipua ſunt mundities; animi proprie accommodati firmitudo quædam; lavatio frigida, et acidorum quorundam vapores.

Quantum mundities, et animi fortitudo, in morbo avertendo polleant, hic non dicere opus eſt.

Lavationem frigidam, et acidi nitrici vapores quod attinet: methodum prophylacticam quam ingenioſi medici, Currie, et Smyth, adhibere ſolent citare ſufficiat. Doctor Currie, de febre, quæ apud quandam militum cohortem graſſata eſt, et ubi contagio magna vi dominata eſt, ſic memorat: "The contagion ſtill proceeding, the whole regiment was drawn up at my requeſt, and the men examined in their ranks; ſeventeen being found with ſymptoms of fever upon them, were carefully ſeparated from the reſt of the corps, and immediately ſubjected to the cold affuſion, always repeated once, ſometimes twice a-day. In fifteen of the number the contagion was extinguiſhed. An order was alſo iſſued, at my requeſt, for the whole of the

remaining regiment to bathe in the ſea *." Hoc modo vir ingenioſiſſimus morbum fugavit.

Vapores acidi nitrici non ſolum putredini et contagioni inde natæ reſiſtere, verum tuto ac fauſte, ubique adhiberi poſſe, experientia multa Doctorem Smyth ſupra citatum, certiorem fecit †; et nupera quidem experimenta conſilium hoc prophylacticum probâre. Docent hæcce experimenta, *Febrem*, quæ adhuc clade luctuoſa graſſata eſſet, poſt ſuffitionem inceptam, omnino diſceſſiſſe ‡.

Itidem

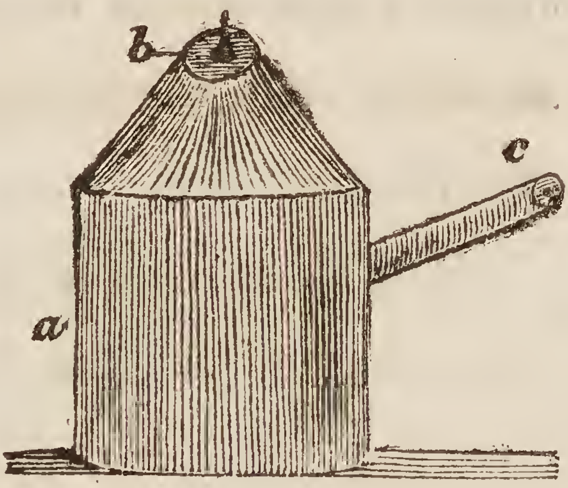
* Medical Reports on the Effects of Water, cold and warm, in Fevers, by J. Currie, chap. III.

† Deſcription of the Jail-Diſtemper, as it appeared among the Spaniſh Priſoners, at Wincheſter, by Carmichael Smyth, M. D.

‡ A Letter to the Right Honourable Earl Spencer, (by Dr Smyth), giving an account of the experiment made at the deſire of the Lords Commiſſioners of the Admiralty, on board the Union Hoſpital Ship, to determine the effect of Nitrous Acid in deſtroying Contagion.

Itidem quandoque uſurpantur vapores acidi ſulphuroſi, acetoſi, muriatici, et oxymuriatici. Quoniam forſan, vapores acidi oxymuriatici, multum in iis caſibus ubi admodum pollet contagio, proficere poſſint; non abs re erit dicere quomodo obtinentur.

Libræ quatuor *muriatis ſodæ* admiſceantur ſeſquilibræ *manganeſii oxydati*, quæ indantur vas plumbeum opertum; (vide fig. *a.*) Dein infunde, per foramen *b* in capite vaſis, *aquæ* ℔ ii. et poſtea inſtilla gradatim *acidi ſulphurici* ℔ iiiſs. Acido ſulphurico ſic inſtillato, gas oxymuriaticus a tubo *c* copioſe evolvitur *.

Quoniam verum hæcce apud pauperes qui

 febri

* Dr Chiſholm on Means of preventing Malignant Fever.

febri noſtræ præſertim obnoxii ſunt, expleri, rariſſimum eſt; certe non ſine cauſa *conſilium quodpiam hujuſmodi* animadvertendum eſt.

Instituantur *valetudinaria tria* in vicinia omnis urbis, oppidive populo frequentis: in *uno* quorum ſoli curentur homines qui jam febre laborant, in *altero*,—ii qui poſtquam curatione ægrotantium occupati ſint, contagiove caſu expoſiti, nequaquam ſe valere indicant, in *tertio*,—a febre valeſcentes.

Hisce valetudinariis qui præſint et inſerviant parandi ſunt idonei.

Quo facilius citiuſque admoneantur hi procuratores de *febre* alicubi exiſtente; præmium, *a publico*, omnibus, qui ſic tantum admoneant, promitti debet.

Ex tabernis ad valetudinaria caute tranſferendi ſunt ægrotantes.

In hoc conſilio explendo, prudentiæ quantum ſit neceſſarium, ſatis evidens eſt :—bene notum eſt, conſiliis rigidis, et quæ inconſulte ac temere ſuſcipi videntur, plebem reſiſtere *.

ME-

* Apud Orræi deſcript. peſtis, quæ in Ruſſia graſſata eſt, ann. 1770 & 1771, memoratur, plebem calamitati huic imprimis obnoxiam, cautionem ſimilem, *qua vigoroſe ſummum regimen exequi* ſolebat, in tantum exhorruiſſe, et tanto odio tuliſſe, ut non ſolum infectos ſuos, ſed mortuos ipſos, non obſtantibus pœnis, in contravenientes infligendis, quovis modo celaret.

METHODUS MEDENDI.

Morbum de quo agitur, in principio intercipi poſſe, medendi methodus, in Noſocomio Edinenſi, diu adhibita argumento eſt. Ibi enim morbus incipiens ſæpe interrumpitur, uſu tempeſtivo vel emetici, vel frigidæ aquæ affuſionis.

Verum hoc conſilio, prius plerumque adhibentur emetica.

Antimonium Tartariſatum, aqua ſolutum, doſibus parvis repetitiſque propinatur, ſic ut non ſolum ventriculum, inteſtinaque evacuet, inde deturbans quod febris invaſionem accendit, et cito in fomitem converſum, morbo in mora eſſet, et ſic remediis

mediis aliis viam ſternens; ſed etiam æqualem per totum corpus ſanguinis diſtributionem, præſertim autem in vaſculis ſummis efficiat.

Hujusmodi medendi methodum ideo adhibere velimus; verum raro quidem ad eam decurrere licet, priuſquam eo morbus progreſſus ſit, ut ab emeticorum uſu ſuperari nequeat; quoniam functiones pleræque jam læſæ ſunt, inteſtinaque tam torpida evaſerunt, ut ſtimulum fortiorem poſtulent.

Si emeticô fracta ſit morbi vis, ad curationem perficiendam, ab omnibus irritationis cauſis abſtinere debet æger. Procul abſint igitur cibi omnes concoctu difficiles, adhibeaturque ſolum diæta tenuis atque parca. Si autem morbus violentus, ob cauſæ naturam, ægri habitum, vel durationem ſui emeticorum

ticorum usui non succumbat, deinde ad frigidam aquæ affusionem decursum est.

Quum hoc remedium tribus primis morbi diebus usurpatur, febrem reprimendo magis valet, quam ubi serius adhibeatur. Post diem tertium quidem symptomata solum leviora reddit. Usus ejus tempestivus impetui sanguinis aucto, et calori maximo, viribus ægri nondum penitus fractis, admodum arridet. Non solum arteriarum pulsuum celeritatem imminuit, et corporis ardorem compescit, sed succussu peculiari, quem gignit corpori, *reactionem* creat, sub qua, non adsunt parvi, debiles, frequentes arteriarum pulsus, vel præcordiorum anxietas, vel cutis et oris siccitas, vel sitis magna, verum contra, pulsus tardiores, pleniores, validiores, et æquabiles, cutis humida, et lingua nitida, siti extincta, doloribus variis, sive capitis, sive in aliis corporis partibus levatis

vatis, mitigato delirio, ægroque ad ſomnum proclivi. Denique hujus affuſionis ope vaſis ſummis actio ſua priſtina reſtitui videtur.

Si autem morbus nec emetici effectibus, nec aquæ frigidæ affuſioni cedit, ad medendi methodum, quæ adhuc reſtat, et quæ fortaſſe ægro ſanitatem priorem reſtaurare poteſt, nos convertamus, conſilia ſequentia explere conantes.

Primum. Impetui ſanguinis aucto moderandum eſt:

Deinde debilitati et putredini ſumma ope obviam eundum.

Consilium Primum.—In febre, de qua agitur, omnia remedia quæ reactionis violentiam ſedant, non præſcribere licet; ſolummodo ſedantia vel evacuantia mitiora ad-

hibere possumus, dum eodem tempore ab irritantibus cavere studemus.

Sedativa. Alvi et sensorii in hacce febre conditio sedantium usum cautissimum suadent. Ex classe rerum hujusmodi, solum frigus adhiberi debet. Hujus remedii usum tempestivum sæpissime febrem incipientem ore jugulare supra diximus; et in morbi augmento, idem remedium tuto, et cum emolumento usurpari, experientia docet. Hoc morbi stadio, sic applicari debet, ut vires ejus sedantes efficiat, corpori non acrius instans; quo consilio, quidam corpori aquam paulo calidiorem affundunt, evaporationis, quæ a corporis superficie supervenit, effectibus innitentes. Verum ad opinionem GREGORII nostri, qui lavationem cum aqua frigida præstare existimat, lubens accedo. In prælectionibus egregiis affirmat, se hoc remedium jam viginti et quinque annos usurpasse,

in omni fere exemplo, ſignis vehementioribus, quæ alioquin multo graviora fuiſſent, mitigatis, pulſu tardiore, firmiore, et molliore facto, calore imminuto, ſiti extincta, et reſpiratione liberius, faciliuſque procedente, demumque, redeunte mentis ſanitate.

Ego ipſe ſemel iterumve frigus conſilio huic reſpondere vidi, ſub Gregorii et Hopei clar. auſpiciis.

Primus æger, quem hujus remedii effectus fauſtos experiri vidi ſub Gregorio noſtro, jam dies ſeptem febricitarat.

Die octavo.—Rubuere facies et oculi; arteriarum pulſus centum et viginti octo, intra minuti ſpatium numerati ſunt; calor corporis erat major; ſitis urgebat; petechiæ eruperant.

Solutionis antimonii tartariſati ℥s adhibita eſt quaque ſemihora uſque ad vomitum.

Die nono.—Antimonium, vomitum, et lenem alvi dejectionem intulit; ſigna autem alia parum mutata ſunt. Pulſus centum et viginti numerati fuere.

Capillitio abraſo, lavatum eſt totum corpus aqua frigida aceto admixta.

Die decimo.—Pulſus ſolum centum et quinque numerati ſunt; minus rubebant facies et oculi; calor corporis imminutus; ſitis minor; capitis dolor levatur; petechiæ coloris magis diluti erant; cibi redibat deſiderium.

Continuata eſt lav. frig. bis indie.

Die undecimo.—Arteriæ centies vibrabant; petechiæ nullæ; ſigna cætera in melius verſa.

Continuata eſt lav. frig.

Die duodecimo.—Lingua nitida et humida; ſomnolentia et inquietudo hoc die urgebant; pulſus centum et duodecim numerati fuere.

Rep. lav. frig.

Die decimo-quarto.—Febris omnino diſceſ-

ſerat;

ferat; æger cibum appetebat, et bene concoquebat.

Die decimo quinto.—Omnino convaluit.

Altera ægra, quæ, sub Doctore Hope, remedii hujus beneficium experta eſt, dies quatuor ſub febre laborârat. In hoc caſu, aqua frigida corpori ſtatim affuſa eſt; quamvis affuſio prima acrior erat, poſtea tamen ſymptomata ſublevavit.

Poſt affuſionem primam, lingua minus ſordida et cutis mollior fiebant; oculi niteſcere cœpere.

Poſt affuſionem ſecundam ſymptomata uſque in melius verſa.

Poſt tertiam nocte bene dormivit; pulſus ictibus multis tardior factus eſt; capitis dolor, oculorum et faciei rubor, inquietudo, debilitas, ſitis linguæque ſiccitas diſceſſerunt.

Poſt quartam ſaneſcere pergebat.

Poſt quintam (nempe die febris *octavo*) febri,

febri cynanche tonſillaris et diarrhœa ſuperadditæ ſunt; pulſus frequentiores; calor corporis fuit auctus; profecto ſive ab hac acceſſione morbida, ſive a morbi periodo, hoc die ſigna omnia ingraveſcebant.

Hinc autem ad diem decimum quartum, ægra ope lavationis frigidæ e morbo emerſit.

Tertium ægrum quoque quem Doctor Hope curavit, ſucceſſum hujus remedii experiri obſervavi: dies decem febre affectus erat. Incaluit maxime corpus; rubuit facies; pulſus centum et viginti ſex intra minuti ſpatium numerati fuere; lingua ſicca; ſitis urgebat; dolebant caput dorſum et lumbi; mens erat alienata.

Lavatum eſt totum corpus aqua frigida.

Die undecimo.—Pulſus ictibus viginti ſex tardior factus eſt; multo minus incaluit corpus; lingua humida fuit; ſublevati ſunt va-

rii

rii dolores; mitefcebat delirium; oculis nitor redierat folitus.

Continuata eft lavatio frigida ad diem morbi decimum quintum quando convaluit æger.

Tria hæc exempla fatis demonftrant, hocce remedium, fi non febrem interrumpat, morbi decurfum fubigendo multum quidem valere.

Quum autem (ut fæpe accidit fub finem hebdomadæ primæ morbi) delirium adfit ferox; oculi rubeant, et lucem averfentur; os rubore fuffundatur; capitis dolor intolerandus fit: ad alvi purgationem, vel ante lavationem frigidam, vel una cum ea, confugiendum eft. Et fignis hujufmodi præfentibus, febris nonnunquam alvi purgationi omnino ceffit. Sane five adfint hæc figna, necne, alvus laxa omnibus febris ftadiis accommodatiffima eft.

Quomodo

Quomodo catharsis inducenda, vel alvus leniter laxanda sit, pauca differamus.

In hac febre, intestinorum torpori vincendo hydrargyrum muriatum mitem bene accommodari, ex effectibus ejus in febre regionum calidiorum colligere est.

In febre illa, ventriculi conditionem peculiarem non solum non auget, sed etiam penitus superat. Colluviem putridam eliminat; intestinis, visceribusque chylopoieticis actionem sanam restituit; et pro evacuationis copiæ et fætoris ratione, et prout etiam fluida, eâ plus minus pregnantia fiunt, e morbo emergit æger.

Dosim cujusvis salium mediorum, horis paucis post hydrargyrum adhibitam, vim hujus remedii evacuatoriam adaugere affirmatur.

Porro

Porro autem ex ſucceſſu, qua adhibetur, in febre noſtra, hydrargyrus hicce muriatus mitis, nullus dubito quin in corporibus hominum, ſub hac noſtra febre laborantium, mutationes fere eaſdem, ac in febre regionum calidiorum, efficiat: Et certe is bene faciet, qui, febre noſtra, ſignis ſupra memoratis ſtipata, hujus remedii periculum inſtituet.

Verum quando horum nulla ſymptomatum adſunt, catharſis metuenda eſt, et laxandum alvum, tantummodo *medicamentis evacuatoriis mitioribus; e. g.* potaſſæ tartriti acidula, potaſſæ tartriti, infuſo ſennæ cum manna, enemate laxante.

Usum cujuſdam ex claſſe *evacuantium*, ſcil. venæſectionis, in febre communi Britanniæ contagioſa continua, quod attinet, magni certaminis materies fuit: plerumque verum medicus, ni fallor, ſi ſanguinem temere detraxerit, poſtea eum facti pænituit. Quando

vero neceſſaria eſſe videatur, pauca monita in CULLENI Medicinæ Praxî tradita, attentionem merentur.

IBI ait Doctor: " Employing blood-letting, in certain fevers, requires much diſcernment and ſkill, and is to be governed by the following circumſtances:

" I. The nature of the prevailing epidemic.

" II. The nature of the remote cauſe.

" III. The ſeaſon and climate in which the diſeaſe occurs.

" IV. The degree of phlogiſtic diatheſis preſent.

" V. The period of the diſeaſe.

" VI. The age, vigour, and plethoric ſtate of the patient.

" VII. The patient's former diſeaſes and habits of blood-letting.

" VIII.

" VIII. The appearance of the blood drawn out.

" IX. The effects of the blood-letting that may have already been practised *."

In febre, de qua agitur, *omnia quæ irritant, removere, vel ſaltem moderari*, neceſſarium eſſe, manifeſto apparet.

Præcipua irritamenta, quibus obnoxius eſt febricitans ſunt, in ventriculo cruditates; in inteſtinis fæces retentæ; ſitis; calor ſive interne genitus, ſive corpori extrinſecus applicatus; mentis corporiſve exercitus.

E ventriculo cruditates evacuandæ ſunt, vel emeticis, vel catharticis mitioribus.

Expellendæ retentæ fæces, medicamentis alvum leniter laxantibus.

* Firſt Lines of the Practice of Phyſic, p. 140.

Sitim potu acidulo fedamus.

Calori, aërifque impuritati plerumque comiti, obviam eundum eft, aëris puri frigidiufculi admiffione, ufu *vaporum*, de quibus jam pauca diximus, (p. 34.), potuque refrigeranti; fed imprimis ægrotum e cubiculo ubi primum decubuit removendo, et in alio componendo; indufiis atque ftragulis fæpe mutandis; focifque fic moderandis, ut liberam aëris tranfmiffionem per cubile folum præmoveant.

Ne mens, corpufve fatigentur, quæ ægrum nimis irritant, aut incitant, procul abfint.

Consilium Secundum.—Debilitas febris noftræ, quamvis primum contagio fpecifico generata, in brevi, diathefi putrida, a feipfa orta, gravior redditur: uno verbo, debilitas, fanguinifque putredo, figna funt infeparabilia, et fe invicem neceffario aggravant.

Hinc

Hinc debilitatem, quæ interdum citius accedit, interdum autem non ante hebdomadam morbi ſecundam, fruſtra removere molimur, niſi ſimul adverſus putredinem ſumma vi reſiſtamus.

Remediorum, quæ huic conſilio reſpondent, effectus irriti fiunt, niſi mundities eodem tempore ſumma cura colatur. Igitur induſia et ſtragula ſæpe mutentur; omnia excrementa cito auferantur; aër recens cubile aſſidue perflet; nil enim magis putredini favet, quam aër, qui calidus et impurus ſtagnat.

In febre noſtra hactenus provectiori, remedium eſt, cujus uſum experientia diu probavit. *Vinum* intelligo, quod a viribus ſuis aſtringentibus tonum fibris reſtituit, et ab alcohole putredini reſiſtit, corporique ſtimulum præbet: pro ægri ætate, viribus, vivendi modo

præegreſſo,

prægreſſo, et morbi violentia, plus ejus minuſve concedendum eſt.

Vini rubri, una, vel altera libra, de die adhibita, ſæpe pulſum pleniorem, tardioremque facit, capitis, et aliarum partium dolores, una cum anxietate febrili, ſublevat, vel omnino ſummovet. Quamprimum debilitatis inſignis ſymptomata ſuperveniunt, vinum adminiſtrari debet.

A *vino, et cortice cinchonæ, vel ſoymidæ*, in quibuſdam exemplis, una adhibitis, procul dubio, multum beneficii derivatum eſt.

Nonnulli contendunt, quædam acidorum vegetabilium et mineralium, vim non minorem quam vinum poſſidere; vinum autem illis omnibuſque aliis remediis ſimilibus, anteponere propendeo.

Sive

Sive vinum, five hæc alia remedia adhibeantur, minime omittendum eft, alvum femper laxam fervare, fomnum tranquillum præbere, lavationem frigidam adhuc ufurpare, et uno verbo, omnia irritamenta de quibus fupra diximus, removere, vel (quantum poterimus) moderari.

Multum proficit alvus laxa, ideoque medicamenta laxantia fupra indicata, pro re nata, præfcribi debent.

Si æger fomni nihil habeat, adhiberi debent anodyna foporifica, ut puta tinct. opii, in forma H. Anod. pharm. Nofocom. Reg.; omnia autem quæ funt narcotici generis caute funt adhibenda.

Lavationem frigidam huic, pariter atque priori confilio, refpondere, experientia docet: Verba ingeniofi medici Currie citare fufficiat:

ciat : " In inſtances of the more advanced periods of fever, *cold-bathing* is evidently advantageous, while the heat of the patient exceeds the natural ſtandard ; in ſuch caſes, according to my later experience, it ought to be of a temperature, from fifteen to twenty degrees only, below the human heat *."

Pro potu communi, decoctum avenaceum, aquam hordeaceam, vel juſculum e bubula factum, in hoc, ut in reliquis morbi ſtadiis, adhibere neceſſarium eſt.

Ad vires ſuſtinendas, camphora, ammonia, et opium, in auxilium interdum vocantur : omnia autem beneficia inde derivata, ex vino, in idonea quantitate, et tempeſtive adminiſtrato obtineri opinor.

Quum tandem convaluit æger, in vivendi ratione

* Currie's Medical Reports, chap. V.

ratione ſe caute gerere aliquamdiu debet; ab enim neglectis medici præceptis de hac re, repetendæ ſunt, pleræque ſequelarum.

Cibus concoctu facillimus ei concedendus, iſque non niſi parca manu. A modica corticis quantitate, in vini pauxillo ſubinde aſſumpta, nonnihil beneficii expectandum eſt; leni exercitatione eodem tempore non neglecta.

FINIS.

EXCUDEBAT GULIELMUS CREECH.

Addend. ad finem lin. 6. pag. 27. " nisi signorum illius impetu, ac vehementiâ majorî."